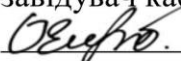

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу
протокол № 2 від 07.09.2020 р.
завідувач кафедри
 Олена ОРЛЕНКО

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

Освітня програма «Туризм»

Першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 242 «Туризм»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Культурно-пізнавальний туризм
Тип курсу	Вибіркова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	7, 8 семестр
Викладач (і)	Макієнко Олексій Анатолійович, кандидат історичних наук, доцент
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FBP/ChairGenengineerTraining/Monografii_ychebniki_metodicheskie_rekomendacii.aspx
Контактний тел.	(050) 590-77-09
Е-mail викладача:	olex.makienko@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок, 11:20-11:50, ауд. 301 або за призначеним часом
Методи викладання	Пояснювально-ілюстративний, проблемний, частково-пошуковий, проектний
Форма контролю	Залік

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Культурно-пізнавальний туризм» покликана сформувати у студентів уявлення про сутність та особливості культурно-пізнавального туризму, його місця та значення у розвитку сучасної туристичної діяльності. Вивчення курсу дозволяє майбутнім спеціалістам розширити знання про сучасні форми та види туризму, розкрити специфіку ресурсної бази культурно-пізнавального туризму, ознайомитися з інноваційними підходами до розробки та організації культурно-пізнавальних турів.

Вивчення тем навчального курсу сприяє формуванню цілісного розуміння предметної сфери майбутньої професійної діяльності та дозволяє поглибити компетентності, набуті при опануванні інших фахових дисциплін – «Географія туризму», «Організація туризму», «Інфраструктура туризму», «Дозвіллезнавство» та ін.

2. Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни «Культурно-пізнавальний туризм» є формування у студентів системи знань про теоретичні та прикладні аспекти організації культурно-пізнавального туризму, створення та реалізації сучасних культурно-пізнавальних турів.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити теоретичні засади осмислення феномену культурного туризму, визначити його специфічні риси та ознаки;
- розширити уявлення про ресурсну базу культурно-пізнавального туризму;
- виявити можливості соціального конструювання об'єктів культурно-пізнавального туризму;
- з'ясувати організаційно-методичні підходи до формування культурно-пізнавальних турів;
- сформулювати вміння щодо створення сучасного продукту в культурно-пізнавальному туризмі.

3. Компетентності та програмні результати навчання

Успішне опанування здобувачем навчальної дисципліни забезпечить формування та досягнення наступних компетентностей і результатів навчання.

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі туризму, що передбачає застосування теорій та методів організації туризму, географії та історії туризму, туристичного краєзнавства, економіки, менеджменту та маркетингу туризму, правового забезпечення туристичної діяльності і характеризується невизначеністю умов зовнішнього середовища.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури;

ЗК 9. Здатність працювати в культурному середовищі для забезпечення успішної взаємодії в туристичному бізнесі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Знання і розуміння предметної області своєї професії;

ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти та застосовувати гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання для вирішення проблем сучасної туристичної галузі.

ПРН 5. Називати основні форми і види туризму, здійснювати їх класифікацію.

ПРН 7. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН 8. Виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів з дотриманням стандартів якості.

ПРН 9. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Денна форма</i>			
3/90	18	18	54
<i>Заочна форма</i>			
3/90	4	4	82

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
<i>Денна форма</i>				
2020-2021	7	242 Туризм	4	вибіркова
<i>Заочна форма</i>				
2020-2021	8	242 Туризм	4	вибіркова

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Комп'ютер та мультимедійне обладнання; картографічні матеріали.

Система дистанційного навчання «KSU Online» на базі інформаційного середовища Moodle.

Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням трансферно-накопичувальної системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні на аудиторних заняттях, виконанні самостійної роботи, індивідуальних завдань, а також

бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховується присутність студента на аудиторних заняттях, його активність під час виконання різних видів робіт.

Під час вивчення курсу є недопустимим: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними електронними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); привласнення чужих думок. Високо цінуються академічна доброчесність і творчий підхід до виконання поставлених завдань.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
<i>Денна форма</i>					
Модуль 1. Теоретичні та методичні засади культурно-пізнавального туризму					
Тиждень А	Тема 1: Роль культури в сучасній «економіці вражень». План 1. Значення сфери культури для розвитку суспільства. 2. Сутність, мета й основні напрями культурної політики держави. 3. Культура як чинник сталого розвитку регіонів. 4. Місце креативних індустрій та культурного продукту в «економіці вражень». Годин – 4 ауд., 4 сам.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	1-3, 5, 10, 17, 21, 26	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану	6
Тиждень Б	Тема 2: Культурно-пізнавальний туризм як соціокультурний феномен План 1. Сутність та ознаки «постмодерного» туризму. 2. Сучасні визначення культурно-пізнавального туризму.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	3, 5, 7-10, 15-16, 18-19, 21, 23-26	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану	6

	3. Функції та принципи культурно-пізнавального туризму. 4. Умови та фактори розвитку культурно-пізнавального туризму. Годин – 4 ауд., 2 сам.				
Тиждень А	Тема 3: Ресурсна база культурно-пізнавального туризму. План 1. Особливості ресурсної бази культурно-пізнавального туризму. 2. Класифікація об'єктів культурно-пізнавального туризму. 3. Об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО як ресурси культурно-пізнавального туризму. Годин – 4 ауд., 6 сам.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	2-5, 6, 14, 25-26	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану	6
Тиждень Б	Тема 4. Соціальне конструювання об'єктів культурно-пізнавального туризму. План 1. Туристичний об'єкт як продукт соціального конструювання. 2. Сучасні технології формування туристично-привабливих об'єктів. 3. Проектування об'єкту культурно-пізнавального туризму. Годин – 4 ауд., 14 сам.	Лекція (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	4-5, 22, 25-26	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану. Розробка проекту туристичного об'єкту на основі технологій соціального конструювання	6
Тиждень А, Б	Тема 5-6: Класифікація культурно-пізнавального туризму. План 1. Сучасні підходи до класифікації культурно-пізнавального туризму.	Лекція (4 год.) Семінарське заняття (4 год.)	2-5, 7, 20, 25	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в	12

	<p>2. Характеристика основних видів культурно-пізнавального туризму:</p> <p>а) туризм спадщини (історико-культурний);</p> <p>б) релігійний туризм;</p> <p>в) подієвий культурний туризм;</p> <p>г) етнокультурний туризм</p> <p>д) екокультурний туризм;</p> <p>є) розважальний туризм.</p> <p>Годин – 8 ауд., 6 сам.</p>			обговоренні питань плану	
Тиждень А, Б	<p>Тема 7-8: Методика розробки культурно-пізнавального туру</p> <p>План</p> <p>1. Формування ідеї та концепції туру.</p> <p>2. Розробка схеми маршруту, його оптимізація.</p> <p>3. Програмне забезпечення туру.</p> <p>4. Розрахунок вартості туру.</p> <p>5. Документальне оформлення туру.</p> <p>6. Заходи з організації подорожі.</p> <p>Годин – 8 ауд., 16 сам.</p>	<p>Лекція (4 год.)</p> <p>Семінарське заняття (4 год.)</p>	3-5, 16, 20, 25	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану.	12
Тиждень А	<p>Тема 9: Стан та перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму в Україні</p> <p>План</p> <p>1. Культурна спадщини України як туристичний ресурс: загальна характеристика.</p> <p>2. Провідні напрями розвитку культурно-пізнавального туризму в Україні.</p>	<p>Лекція (2 год.)</p> <p>Семінарське заняття (2 год.)</p>	6, 8, 11, 13, 17-20, 25	Опрацювання матеріалів (конспекту, тез) лекції. Виконання завдань семінарського заняття: підготовка конспекту, презентації для участі в обговоренні питань плану.	6(+1)

	3. Інноваційні проекти культурного туризму в Україні. Годин – ауд., 6 сам.				
Самостійна робота до модулю 1.					
Тиждень А, 14-18 грудня (подання виконаних завдань самостійної роботи до модулю 1)	1. Креативні індустрії як інноваційна стратегія розвитку туризму.	колоквіум	1-26	Підготовка конспекту (тез) матеріалів теми. Розробка проектів туристичного об'єкту та культурно-пізнавального туру, оформлення електронних презентацій	2
	2. Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності.				2
	3. Об'єкти Всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО – маркери туристичної привабливості країни.				2
	4. Тематичні розважальні парки як об'єкти соціального конструювання в туризмі.				2
	5. Створення туристичного об'єкту на основі технологій соціального конструювання				5
	6. Проектування культурно-пізнавального туру.				10
	7. Роль культурних кластерів у розвитку туристичних дестинацій.				2
<i>Заочна форма</i>					
Модуль 1. Теоретичні та методичні засади культурно-пізнавального туризму					
Аудиторні заняття: теми 2, 4, 5-6 (8 год.). Самостійна робота: теми 1, 3, 7-8, 9 + самостійна робота до модулю 1 (№№1-7) (82 год.).					

9. Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання дозволяє встановити рівень сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти.

Оцінка здобувача з навчальної дисципліни, що виставляється у «Відомість обліку успішності», формується з урахуванням результатів поточного, атестаційного й семестрового контролю і визначається за національною системою оцінювання, за 100-

бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання у ХДУ

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90-100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Культурно-пізнавальний туризм» визначено навчальним планом – це залік.

Оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення дисципліни, формою семестрового контролю якої є залік, здійснюється на основі оцінювання поточної успішності. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт). Кількість балів за вибіркові види діяльності (робіт), які здобувач може отримати для підвищення семестрової оцінки, не може перевищувати 10 балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач – 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування навчальної дисципліни «Культурно-пізнавальний туризм»

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)			
1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі):		

	- письмова робота (конспект, тези лекцій)	10	10
	- усне опитування	45	45
2.	Самостійна робота	25	25
3.	Контрольна робота (тестування)	20	20
4.	Разом балів	100	100
Вибіркові види діяльності (робіт)			
5.	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, змаганнях; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - інші індивідуальні завдання		max 10

Для оцінювання письмової роботи (конспект, тези лекцій) застосовуються наступні критерії:

0,5 бала – виклад навчального матеріалу має фрагментарний характер, відсутня системність, наявні окремі змістові помилки;

1 бал – навчальний матеріал викладений повно, логічно та послідовно, основні положення теми розкриті.

Додатковий бал (1 бал) отримують здобувачі, які представили конспект (тези) лекцій і не пропустили жодного заняття.

Усна відповідь на семінарському занятті повинна відповідати наступним критеріям:

1 бал – навчальним матеріалом володіє на дуже низькому рівні, погано орієнтується в основних питаннях теми;

2 бали – відповідь має фрагментований характер, містить суттєві помилки, відсутня логіка викладу матеріалу, не здатен відповісти на додаткові запитання викладача;

3 бали – відповідь має репродуктивний характер, не вистачає творчого осмислення проблем, при підготовці не використовувалася додаткова література, присутні окремі суттєві помилки, не може вести дискусію, наводити власні переконливі аргументи;

4 бали – самостійний чіткий і послідовний виклад навчального матеріалу, при підготовці використана додаткова література, відповідь на окремі питання неповна та потребує допомоги викладача;

5 балів – відповідь є повною, логічною, аргументованою, здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, використовує додаткову літературу, здатен вести дискусію на високому теоретичному рівні.

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи спирається на наступні критерії: для завдань №№1-4, 7 – кількість балів від 1 до 2 (залежно від ступеня самостійного засвоєння навчального матеріалу з теми (часткове/повне), для завдання №5 – кількість балів від 1 до 5 й для завдання №6 – кількість балів від 1 до 10 (залежно від якості розроблених проєктів).

Підсумкову контрольну роботи (тестування) проводяться на останньому семінарському занятті модулю.

Для оцінювання результатів контрольної роботи (тестування) застосовуються наступні критерії: кожна правильна відповідь – 1 бал, загальна кількість запитань – 20.

Семестровий (підсумковий) контроль у формі заліку – підсумкова кількість балів з дисципліни, яка визначається як сума балів за навчальними модулями. Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача вищої освіти.

Структура проведення семестрового контролю доводиться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні:

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Кляп М. П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посібник. К.: Вид-во «Знання», 2011. 334 с.
3. McKercher В., & Du Cros Н. Cultural tourism: the partnership between tourism and cultural heritage management. New York: Haworth Hospitality Press, 2002. 262 p.
4. Richards G. Cultural Attractions and European Tourism. New York: CABI, 2001. 269 p.
5. Richards G. Cultural Tourism: Global and Local Perspectives. New York-London: Routledge, 2011. 378 p.

Додаткові:

6. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. К.: Альтерпрес, 2011. 462 с.
7. Божко Л. Д. Культурний туризм: від старого змісту до нової концепції. *Культура України*. 2016. Вип. 52. С. 90-102.
8. Божко Л. Д. Культурний туризм як важливий чинник соціально-культурного розвитку регіонів України. *Культура України*. 2011. Вип. 32. С. 135-141.
9. Божко Л. Д. Туризм як соціокультурний феномен: історія і сучасність (середина ХІХ – початок ХХІ ст.): монографія. Харків: Лідер, 2017. 344 с.
10. Ван Циншен. Историко-культурный туризм и развитие туристических городов. *Культура народов Причерноморья*. 2002. №35. С. 11-15.
11. Вишневська Г. Г. Потенціал культурно-пізнавального туризму у збереженні культурної спадщини України. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2013. Вип. 19. Т. II.
12. Гарбар Г. А. Туризм як соціокультурний феномен. *Гілея: науковий вісник*. Київ, 2014. Вип. 80. С. 180-185.

13. Дрогомирецька М. І. Культурно-пізнавальний туризм і його роль у стійкому розвитку регіонів. *Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку*: матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23-24 жовт. 2014 р.). Київ: КНТЕУ, 2014. С. 68-69.
 14. Егорова Е. Н. Ресурсная база культурного туризма: традиции, современное состояние. *Общество: философия, история, культура*. 2017. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/resursnaya-baza-kulturnogo-turizma-traditsii>.
 15. Нгуен Куок Хынг. Культурный туризм как сфера социокультурных практик и среда обитания. *Мир науки, культуры, образования*. 2013. №6(43). С. 521-522.
 16. Никига О. Пізнавальний туризм: сутність та особливості організації. *Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 травня 2017 р., м. Львів). Львів, 2017. С. 81-84.
 17. Парфіненко А. Ю. Культура як джерело конкурентних переваг та складова туристичного іміджу регіону. *Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку*: монографія / Під ред. проф. В. В. Александрова. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. С. 88-105.
 18. Парфіненко А. Ю. Культурний туризм як чинник соціально-економічного розвитку територій. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2013. Вип. 43. Ч. 1. С. 233-242.
 19. Парфіненко А. Ю., Гербіш А. П. Культурний туризм як чинник капіталізації культурної спадщини території. *Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (9 листопада 2012 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. С. 73-76.
 20. Парфіненко А. Ю. Подієвий туризм як чинник формування туристичної привабливості міста. *Географія та туризм*. К., 2015. Вип. 34. С. 144-154.
 21. Парфіненко А. Ю. Туристська привабливість культури. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2011. №8(685). С. 4-6.
 22. Richards G. Designing creative places: The role of creative tourism. *Annals of Tourism Research*. 2020. 85(1). URL: https://www.researchgate.net/publication/343458094_Designing_creative_places_The_role_of_creative_tourism
 23. Richards G. Cultural tourists: Profiles, Motivations and Activities. *Tourism and Cultural Heritage*: Third Cultural Heritage Seminar (Barcelona, 8th November 2018). URL: https://www.researchgate.net/publication/328829336_Cultural_tourists_Profiles_Motivations_and_Activities
 24. Richards G. What is Cultural Tourism? *Erfgoed voor Toerisme*, van Maaren, A. (ed.). 2003. URL: https://www.researchgate.net/publication/324031354_What_is_Cultural_Tourism
- Інформаційні ресурси INTERNET:*
25. Виды туризма: Все о туризме. Туристическая библиотека. URL: <https://tourlib.net/vidy.htm>

26. Cultural heritage tourism. URL: <http://www.culturalheritagetourism.org/>